

A K A D E M I A O B R O N Y N A R O D O W E J

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OBRONY POWIETRZNEJ
KATEDRA WOJSK OBRONY POWIETRZNEJ

~~Do użytku wewnętrznego~~
Egz. nr 5.

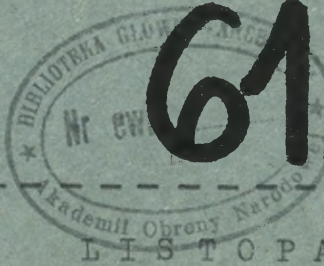
K O N C E P C J A
JEDNOLITEGO SYSTEMU OP
NA TERYTORIUM KRAJU W ŚWIELE
DOKTRYNY OBRONNEJ I ROZWOJU ŚWP

W n i e s k i
z sympozjum w AON

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/1183

05-001497-002-0

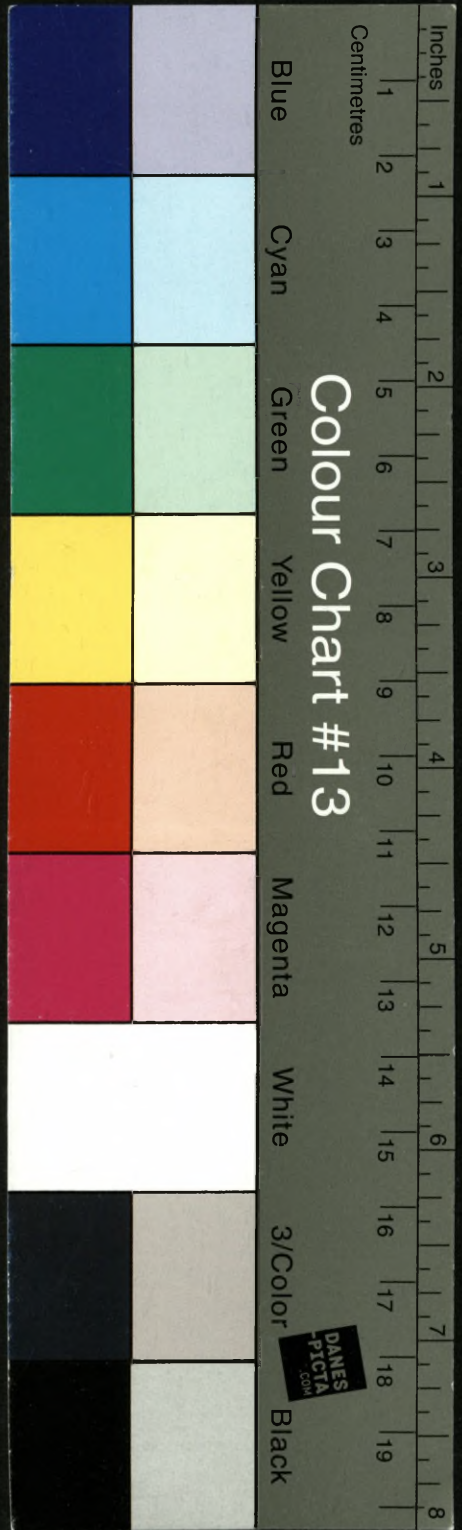

61258

W A R S Z A W A

L I S T O P A D

1 9 9 0 r.

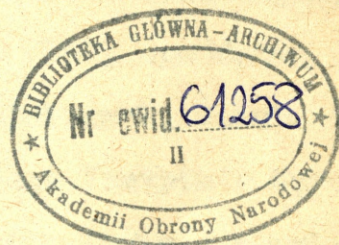

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OBRONY POWIETRZNEJ
KATEDRA WOJSK OBRONY POWIETRZNEJ

~~Do użytku wewnętrzny~~

Egz. nr 5.

KONCEPCJA
JEDNOLITEGO SYSTEMU OP
NA TERYTORIUM KRAJU W ŚWIETLE
DOKTRYNY OBRONNEJ I ROZWOJU ŚNP

Wnioski
z sympozjum w AON

WARSZAWA

LISTOPAD

1990 r.

Symposium odbyło się w dniu 20.11.1990 r. Wzięli w nie udział przedstawiciele gabinetu MON, Sztabu Generalnego WP, Głównego Zarządu Szkolenia Bojowego, Inspekcji Sił Zbrojnych, Głównego Inspektoratu Techniki, Głównego Kwatermistrzostwa, uczelni wojskowych, dowództwa oraz związków operacyjno-taktycznych WLOP, dowództwa Marynarki Wojennej, Szefostwa OPL i okręgów wojskowych, Sztabu OC MON, sejmowej komisji obrony narodowej, Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, IPWL, WIFU, Instytutu Lotnictwa, kadry i słuchacze AON.

Podstawą merytoryczną do przeprowadzenia sympozjum było studium operacyjne opracowane przez zespół naukowy Katedry Wojsk OP z AON. W pracach zespołu brali udział oficerowie z WLOP oraz Katedry OPL.

Referat wprowadzający wygłosił komendant AON gen.dyw.prof.dr Tadeusz JEMIOŁO, a referaty problemowe w kolejności: płk prof.dr hab.Eugeniusz ZAROCKI - szef Katedry WOP w AON; gen.dyw.pil.dr Jerzy CIEPWAŁA - dowódca WLOP, gen.bryg.Tadeusz JAUBER - szef Wojsk OH.

W dyskusji udział wzięło 15 osób z wyżej wymienionych instytucji. Charakterystyczna była zgodność poglądów co do uwarunkowań, wymagań i założeń generalnych dotyczących jednolitego systemu OP. Natomiast różnice obejmowały głównie problemy jego struktury organizacyjnej i dowodzenia.

W referatach i wystąpieniach w czasie dyskusji dominowały poglądy dotyczące jednolitego systemu OP, które można ująć w postaci następujących wniosków.

1. Tworzenie jednolitego systemu OP na terytorium kraju jest celowe, a nawet konieczne.

2. Konieczne jest wypracowanie docelowego modelu tego systemu, do którego mogłyby zmierzać rozwiązania praktyczne. Z perspektywy czasu model ten należy odnieść do końca lat dziewięćdziesiątych.

3. Nowe jakościowe uwarunkowania dla systemu OP tworzą trzy główne grupy czynników - założenia polityki obronnej państwa; rozwój środków napadu powietrznego /SNP/; założenia doktrynalne w zakresie systemu obronności kraju.

Z założeń polityki obronnej wynika konieczność tworzenia określonej OP w skali kraju, ponieważ z perspektywy roku 2000 nie wskazuje się wyraźnie głównych kierunków zagrożenia.

Z przewidywanego charakteru działań i możliwości SNP wynika, że mogą one wykonywać uderzenia na całą głębokość ugrupowania obronnego naszych wojsk na terytorium kraju, atakując broniące obiekty z różnych i dużych odległości /również spoza stref ognia naznaczonych środków OP/ oraz z różnych kierunków.

Z założeń doktrynalnych wynika konieczność prowadzenia operacji obronnej wyłącznie na terytorium kraju. Oznacza to ściśle powiązanie działań wszystkich sił OP co do miejsca, czasu i zadań. Konieczna jest więc weryfikacja dotychczasowych zasad podziału zadań i obiektów OP - głównie na OPL wojsk oraz obiektów administracyjno-gospodarczych i innych.

Przy tych założeniach OP powinna spełniać trzy główne wymagania:

a. Powinna być określona, przyjmując założenie, że wszystkie kierunki zagrożenia są możliwe.

b. Powinna być elastyczna, zdolna do szybkiej koncentracji wysiłku na dowolnym kierunku zagrożenia. Oznacza to również wysoka wane-
rowość obrony powietrznej.

e. Powinna być głęboko urzutowana, zapewniająca ciągłość oddziaływania na przeciwnika - praktycznie już przed granicami państwa oraz nad całym obszarem kraju.

4. Głównym zadaniem systemu OP powinna być całość wojsk operacyjnych prowadzących operacje obronne na terytorium kraju oraz obiektów mających ważne znaczenie dla funkcjonowania sił zbrojnych i państwa.

5. Charakter OP

Ze względu na możliwości ŚNP /głównie duży zasięg środków rażenia/ oraz warunki prowadzenia operacji obronnej, obrona powietrzna w skali operacyjnej /kraju/ powinna mieć charakter strefowy. Jedną z jej głównych zadań jest niszczenie ŚNP na podejściach do broniących wojsk /rejonów/ siłami lotnictwa wyświadczonego oraz przeciwlotniczych zestawów rakietowych małego, średniego i dużego zasięgu.

Nieodłącznym jej elementem byłaby bezpośrednia OP przed ŚNP atakującymi z małych odległości i wysokości.

Udejętne łączenie strefowej /pośredniej/ i bezpośredniej OP jest podstawowym warunkiem skuteczności systemu, a także jego elastyczności - głównie zdolności do koncentracji wysiłku na głównych kierunkach zagrożenia. Chodzi również o ciągłość OP na całej jej głębokości.

6. Konieczne jest powiązanie OP polegającej na niszczeniu ŚNP w powietrzu z atakowaniem i niszczeniem zaczepnych środków uderzeniowych przeciwnika na ziemi. Jest to szczególnie ważne dla sił OP działających w pierwszym rzucie - na granicy państwa lub w pobliżu linii styczności bojowej.

7. Struktura organizacyjna systemu

Struktura organizacyjna systemu OP powinna być niezależna od innych rodzajów wojsk, ale ściśle dostosowana do struktury całych sił zbrojnych.

W skład bojowy jednolitego systemu OP należy włączyć i podporządkować organizacyjnie wszystkie rakietowe środki OP dużego, średniego i częściowo małego zasięgu oraz całość lotnictwa myśliwskiego.

W związkach taktycznych i oddziałach wojsk lądowych pozostałyby w tej sytuacji naziemne środki OP przeznaczone do obrony bezpośredniej przed ŚNP atakującymi z małych odległości i wysokości.

Wszystkie te siły byłyby rozwijane i użyte według jednego zamiaru i planu.

W skład systemu OP, stanowiąc jego podstawę organizacyjną, powinny wchodzić jednolite podsystemy rozpoznania i dowodzenia. Należy przyjąć zasadę terytorialnego podziału na strefy /sektory/ obrony, zakładając, że w jednej strefie /sektorze/ jest tylko jedno SD dla wszystkich sił OP.

Podstawowymi ogniwami organizacyjnymi systemu OP mogą być centry dywizje OP, podlegające bezpośrednio dowódcy WLiOP. W każdej dywizji należy wydzielić strefy OP, w przywiązaniu do podsystemów rozpoznania i dowodzenia.

Głównym założeniem użycia bojowego DOP jest odpowiedzialność za obronę kierunku powietrznego oraz obiektów w wyznaczonym rejonie. Musiałaby ona jednak być przygotowana do manewru, przynajmniej części sił, na inny kierunek zagrożenia. Wynika to z konieczności zapewnienia elastyczności systemu w skali kraju.

Przy tych założeniach, na szczeblu operacyjnym /centralnym/ może być tylko jedno ogniwo dowodzenia siłami OP, jako element "centrum" dowodzenia siłami zbrojnymi RP.

8. Konieczne jest skupienie kompetencji i odpowiedzialności za OP w skali kraju w ręku jednego dowódcy - w ręku dowódcy sił powietrznych /obecnie WIIOP/.

Takie rozwiązanie może zapewnić:

a. Racjonalne i ekonomiczne planowanie rozwoju całego systemu OP.

b. Racjonalne planowanie operacyjne, a w tym podział wysiłku OP do wykonywania głównych zadań oraz manewr siłami OP w skali kraju.

c. Skoncentrowane użycie całego potencjału OP w walce z przeciwnikiem oraz ściśle powiązanie niszczenia SBN w powietrzu z atakowaniem wyczepnych środków uderzeniowych na ziemi.

d. Optymalne rozwiązywanie zagadnień współdziałania IM z naziemnymi środkami OP oraz wynikających stąd problemów dowodzenia.

9. Wybór środków OP

Najlepszym rozwiązaniem byłoby posiadanie silnego IM i WR oraz środków bezp. pośredniej OP, zachowując racjonalne proporcje między nimi. Podstawowym rodzajem wojsk zapewniającym elastyczność operacyjną systemu jest IM.

Warunkiem skuteczności WR jest posiadanie nowoczesnych, mobilnych i wielokanałowych przeciwlotniczych zestawów rakietowych.

W związku z tym, głównym kierunkiem powinien być rozwój IM i środków bezp. pośredniej OP /zakładając konieczność wyboru/.

10. W przewidywaniu znacznych ograniczeń ekonomicznych, nie można wykluczyć utrzymywania zgrupowań części sił OP w wybranych rejonach, co może zapewnić racjonalizację szkolenia i logistyki w okresie pokoju. Siły te byłyby rozwijane w okresie zagrożenia, zgodnie z opracowanymi planami.

11. Odmiennie poglądy na strukturę organizacyjną systemu i dowodzenie wojskami OP polegały głównie na następujących propozycjach.

a. Większe usamodzielnienie okręgów wojskowych pod względem OP - włączenie w skład sił OPL jednostek rakiet przeciwlotniczych średniego zasięgu oraz dowodzenie całością sił OP w danym rejonie przez szefa OPL okręgu /łącznie z IN/.

b. Wydzielenie sił powietrznych /dawnych WI, obecnie KL/, jako rodzaju sił zbrojnych, włączając w jego skład rakiety przeciwlotnicze dużego zasięgu.

c. Wszystkie te siły byłyby włączane do jednolitego systemu OP w czasie wojny.

d. Odpowiedzialnym za OP w skali sił zbrojnych byłby inspektor OP.

Realizacja tak sformułowanych założeń wymagałaby wypracowania nowych szczegółowych zasad tworzenia jednolitego systemu OP, a szczególnie systemu dowodzenia - np. dowodzenia lotnictwem przez szefa OPL okręgu. Byłoby to w znacznym stopniu tworzenie od podstaw, ponieważ poprzednie rozwiązania w naszych siłach zbrojnych były podobne i generalnie nie sprawdziły się. Jest to jeden z powodów wypracowywania nowych koncepcji. Propozycje te mogłyby praktycznie doprowadzić do ponownego powstania dwóch systemów i kolejnego podziału sił i ich kompetencji.

12. W praktyce tworzenie jednolitego systemu OP może być realizowane ewolucyjnie, w 2-3 etapach.

Pierwszy etap może obejmować praktyczne zorganizowanie jednolitych podsystemów rozpoznania i dowodzenia dla wszystkich sił OP oraz wypracowanie zasad ugrupowania i użycia rodzajów wojsk, ZT i oddziałów.

W etapie tym celowe /z ekonomicznego punktu widzenia/ wydaje się pozostawienie wszystkich stacjonarnych środków WR w dotychczasowym ugrupowaniu, aż do ich zużycia. Należy natomiast włączyć jednostki rakiet przeciwlotniczych OPL do jednolitego systemu OP. Zasadniczym wariantem ich użycia powinno być wzmocnienie OP na kierunkach zachodnim i północno-zachodnim. W LM celowe jest dokonanie korekty planów jego użycia, głównie w celu wzmocnienia OP na kierunku wschodnim.

Kolejne etapy tworzenia jednolitego systemu OP są zależne od możliwości zabezpieczenia napływu nowych /nowoczesnych/ środków walki.

Wydrukowano w 5 egz.

Egz. Nr 1-5 - Bibl. Nauk.
Opracował zespół ofic. KWOP
Druk. DS dn. 27.11.1990 r.

